

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „2.—
za četrt leta „1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
srebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO pri
Posamezni listi dobé
v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 9.

V Mariboru, dne 28. februarja 1901.

Tečaj XXXV.

Sloga poka.

Ko sta šla državna poslanca Žičkar in vitez Berks v slovanski centrum, dr. Ploj in Robič pa v hrvatsko-slovenski klub, vedel je vsakdo, da razcepljenost državnih poslancev na Dunaju ne more ostati in ne bo ostala brez upliva na razmere v domovini na Spodnjem Štajerskem. In res hitro so se našli ljudje, ki so zagovarjali upravičenost ravnanja Žičkar-Berksovega, drugi zopet dr. Ploj-Robičevega, in to različno stališče sta zavzela tudi spodnještajerska slovenska lista »Slovenski Gospodar« in »Domovina«. S tem je bilo dano že prvo znamenje za razpor. Toda »Slov. Gospodar« je samo v eni številki pokazal svoje stališče, potem pa naenkrat utihnil. Naši somišljeniki nas povprašujejo, zakaj tako ravnamo, dočim pa »Domovina« manj ali bolj odkrito kaže svoje mnenje. Uplivalo se je namreč na nas po odličnih rodoljubih, naj molčimo, dokler se na Dunaju štajerski poslanci zopet ne združijo. In mi smo molčali. In mi še hočemo nekoliko časa molčati, ker imamo od merodajnih oseb zatrdilo, da se na Dunaju res v poštenem in dobrem smislu dela za združenje spodnještajerskih poslancev. Sicer naš list nikakor ni več vezan molčati, ker »Domovina« tega ni storila, a oni prizadeti rodoljubi naj vidijo, da se mi ne igramo s slogo, da je nočemo kar slepo uničiti, četudi že drugi bijejo ob njo in sicer v škodo naših načel.

Zdaj ko visi sloga spodnještajerskih Slovencev v zraku, ga menda ni rodoljuba, ki bi se ne baval večkrat z njo v svojih mislih. Vsakdo priznava, da je sloga spodnještajerskim Slovincem prepotrebna. To priznavamo tudi mi, to je tudi naše prepričanje. Vendar ne samo iz Dunaja preti smrt naši slogi, ampak tudi iz naših domačih spodnještajerskih krajev. Zato pa je potrebno, da se odstrani nevarnost za slogo tudi po naših domačih krajih.

Od dne do dne se množi vsiljevanje protiverskih liberalnih časnikov med spodnještajersko slovensko ljudstvo. Ne samo, da se med posamezniki dela za naročevanje takih časnikov, ampak isti se vsiljujejo tudi našim bralnim društvom. Letos imamo že več bralnih društev, namenjenih za naše katoliško kmetско ljudstvo, v katera zahaja »Slovenski Narod«, »Rodoljub« in »Učiteljski Tovariš«. Ni treba proroškega duha, ako trdimo, da je čez leto in dan v župnijah takimi bralnimi društvi razpor že žalosten dejstvo. Da se slabi časniki odstranijo iz bralnih društev, delalo se bo od naše strani z vso močjo, če ne bo šlo drugače, ustanovimo nova bralna društva in s tem sta v župniji osnovani zbirališči nasprotno mislečih ljudi. Nihče pač ne bo pričakoval, da se od naše strani mirnim očesom pripušča, kako se širi med katoliškim ljudstvom »Slov. Narod«, »Rodoljub« in »Učiteljski Tovariš«. Kdor hoče slogo, naj skrbi, da se tem časnikom zabrani prihajanje v naša bralna društva in med naše ljudstvo.

Nevarnost za slogo visi zadnji čas tudi nad celim šmarskim okrajem. Snuje se tam-

kaj politično društvo. To ni nič slabega, ampak političnega društva bila je že velika potreba v istem okraju. Toda ako je politično društvo slabo, boljše da ga ni. Kakor pa stojijo sedaj razmere, ni pričakovati dobrega političnega društva. Na čelo gibanju sta se namreč postavila jungovski učitelj Strmšek in ponkovski študent Zabukošek. Da v ta dva moža, oziroma v tega moža in tega mladeniča, za katoliško slovensko stvar vneti rodoljubi ne morejo imeti zaupanja, je samoumevno. Strmšek je vodja onih štajerskih učiteljev, kojih najvišja naloga je, da vlovijo in ubijejo »klerikalnega zmaja«. Študent Zabukošek se sicer ni noben vodja, in menda tudi nikdar ne bo kaj enakega, a toliko je znano že vkljub njegovi mladosti in neizkušenosti, da je zagrižen liberallec. In to je dovolj, da bodo nakane Strmškov in Zabukoškov našle v šmarskem okraju odločen odpor.

Velika nevarnost za slogo leži tudi po naših trgih. Mnogo je trgov, v katerih že ni več sloge. Saj tudi ni mogoče, da bi bila sloga, kjer sta »Slov. Narod« in »Neue Freie Presse« tržanom edini evanglij. Iz trgov se širi razcepljenost tudi po deželi brez vsake ovire, ker zaradi sloge ne sme nihče ničesar povedati....

Zaradi razdvojenosti naših državnih poslancev na Dunaju je začela sloga glasno pokati po Spodnjem Štajerskem. Začeli smo jo takoj lepiti in sicer od naše strani z odkritim, poštenim namenom. Toda to rečemo, ako hočete res trajno slogo, potem odstranite tudi v domovini vse, kar ji je v kvar in pogubo.

Listek.

Junakinja.

Pripoveduje protestant. — Vzeto iz češkega lista „Kříž a Maria“.

Ker sem kupec, se vozim večkrat po železnici in reči morem, da se vozim rad. Na eno vožnjo vendar, dokler bom živ, ne pozabim.

Peljal sem se v Š. Že se je dalo znamenje za odhod, ko se odpre sprevodnik dverce našega oddelka in nam pripelje katoliško redovnico in njeno spremljevalko. V kupeju za dame je bilo že vse prenapolnjeno, zato jo je privedel med nas. Redovnica nas skromno pozdravi in se vsede na prazno mesto v kotu. Po obleki je bila usmiljena sestra; mladostno njeno lice je pričalo, da šteje največ kakih petindvajset let. Krasne, plemenite poteze so bile zastrte z neko otožnostjo in v modrih očeh so blestele majhne solzice.

Kot protestant nisem navdušen za redovniški stan, usmiljene sestre pa imam vendar že davno v čislih, zakaj dobro mi je znano, kako strežejo te dobre duše na bojiščih in v bolnišnicah protestantu in katoliku z enakomerno ljubeznijo in skrbjo, in mislim, da mora vsakdo, prijatelj in nepri-

jatelj, priznati njih požrtvovalno delovanje. Videl sem, da moj sosed, starovičen gospod, deli z menoj isto spoštovanje do usmiljenih sester. Ravno si je našel smodko; da bi vendar ne nadlegoval nove potnice, je vrgel prižgano smodko skozi okno.

Vlak je imel nekoliko zamude. Usmiljena sestra vpraša, če bo li imel zvezo z brzovlakom v K. Dobila je brzovlak, da je oče na smrt bolan, in ako ne bode imel ta vlak zveze, ne pride danes več domov. Ko smo ji rekli, da se bode zapoznil brzovlak ravno toliko kakor osebni vlak in sicer radi debelega snega, ki je padel ta dan, in se ji ni treba bati pretrganja vožnje, se je s tem pomirjena, nagnila v kot; iz gibanja njenih ustnic smo sodili, da sirota moli za umirajočega očeta. V roki je držala rožni venec. Vsi sopotniki smo imeli sočutje z bolno mlado redovnico. Govorili smo z zamolklim glasom, ker je nismo hoteli motiti.

Na postaji N. je izstopilo nekoliko potnikov in vstopila sta dva mladeniča. Njih drzno in izzivajoče obnašanje je opozorilo vsakega izmed nas, da smo si jih ogledali natančneje. Ta dva pa sta začela preklinjati zamudo vlaka, upravo železnice, ne da bi imela količkaj ozira na druge potnike.

Ko sta bila gotova s tem predmetom, vrgla sta se nad politiko ter razodela na-

zore in načela, da bi se zavzeli vsi državniki in politiki evropski nad dovtipom in modrostjo teh mladih možev in se mogli marsikaj naučiti. Tega, kar bi bili slišali tu, ne zvejo kar tako in njih znanosti ostanejo zato skrhane. Mlajši izmed njih, devetnajstletni golobradec se je začel ozirati na usmiljeno sestro, ki je bila vtopljen v molitev. Ko je bila politična ponev že do dna izcrpana, prešla sta na versko polje, da bi, kakor se nam je dozdevalo, nagajala in dražila molečo sestro.

Mlajši, da bi pokazal svojo bistroumnost, je jel zasmehljivo govoriti o božjih potih ter svojemu sodruhu razkladati — oba sta bila potna agenta — da mu zdaj ni treba celo leto nič moliti in še dalje, češ, saj si je hodil na božjo pot po odpustke: tej duhoviti šali se je glasno smejal starejši mladič. To pa je dalo mlajšemu še več poguma in začel je dajati po samostanih, oziraje se vedno na usmiljeno sestro, ter razkladati že davno pobite neumnosti in reči o samostanih, k čemur mu je s svojim glasnim in neznosnim krohotom pritrjeval starejši prijatelj. Pikanje drznega žlobudravca je postajalo čedalje ostrejšo, smeh sodruga vedno bolj razuzdan. Ostali sopotniki, bodisi da se niso zmenili za ta nastop, ali pa so si prizadevali pokazati s pogledi, kako siten jim je blebeteč.

Državni zbor.

Razsodba zborničnega predsednika o interpelacijah.

Neka interpelacija (vprašanje na ministertvo), katero so stavili socijaldemokrati, se je dozdevala predsedniku kočljiva. Zato je dal prečrtati nekatere odstavke. Ker so se temu postopanju predsednika ustavljali ne le socijalni demokrati, temveč tudi nekatere druge stranke, je izjavil predsednik, da hoče tudi v prihodnje enako postopati. Ako se mu dozdeva v interpelaciji kakšen odstavek nedostojen, ga bo prečrtal; a v tajni seji hoče celo interpelacijo dati prečitati in zbornica naj potem sama sklene, se li naj interpelacija ponatisne v stenografičnem zapisniku ali ne. Kmalu je bila potreba, da je predsednik moral zabraniti novo interpelacijo, da se ni tiskala. Vsenemška Wolfova stranka, ki se prizadeva na vso moč, da bi vsi avstrijski katoličani postali protestanti in potem prusi, je vložila nesramno pismo, v katerem podtika sv. Alfonzu Ligvoriju nauke, katerih on ni učil. V tem pismu se predrznejo Wolfijanci očitati katoliškim duhovnikom, da pri sv. spovedi delajo pohujšanje. Predsednik ni pripustil, da se ta interpelacija ponatisne v stenografičnem zapisniku in morala je o tem odločevati zbornica v tajni seji. Ta seja se je vršila v petek 22. februarja. Skoraj vse stranke v zbornici so se izrekle proti temu, da se to pohujšljivo pismo ponatisne v stenografičnem zapisniku. Dr. Eisenkolb, ki je to pismo vložil, jo je se ve zagovarjal. Pri tem je pa grozno hujskal proti pokojnemu sv. Očetu Piju IX. in proti zdajšnjemu papežu Leonu XIII., šuntal je Čeha proti katoliški cerkvi kakor Italijane. Pripovedoval je grozne — se ve izmišljene — zgodbe iz spovednice itd. Vse zastonj. Zbornica mu je z vso odločnostjo ugovarjala. Dr. Šusterskič je v imenu slovanskega centra očital govorniku nepoštenost, ker tiste dolži in toži, ki se ne morejo in ne smejo zagovarjati, namreč spovednike. Tudi dr. Ploj je v imenu jugoslovanskih poslancev ugovarjal počenjanju Wolfijancev. Dr. Scheicher, ki je bil sam nad 20 let profesor bogoslovja, je pa dokazoval, da ljudje, ki tolmačijo sv. Alfonza, njegovih knjig niti ne zastopijo ne. Skoraj soglasno je zbornica obsodila imenovano pismo ter prepovedala njeni ponatis.

Toda s tem je bil pa tudi celi dan zgubljen.

Nenemške interpelacije v zbornici.

Zadnja leta so se brez vsakega ugovora smele vlagati, prebirati in v stenografičnem

zapisniku ponatisniti interpelacije v slovanskih jezikih. Letos, ko vsenemški poslanci tiščijo vedno silnejše v ospredje svojo edinozveličavno nemščino, so precej ob začetku zborovanja pritiskali na predsednika, da ne sme pripustiti, da se vlagajo interpelacije v katerem drugem, nego v nemškem jeziku. Predsednik se je dal zapeljati v zanke njemu nastavljene in odločil: V slovanskem, oziroma laškem jeziku se smejo sicer vlagati interpelacije, on jih bo v izvirnem jeziku tudi predložil dotičnemu ministru: a v stenografični zapisnik jih bo dal tiskati samo le v nemški prestavi. Če pa bo interpelant ravno zahteval, se bo interpelacija v izvirnem jeziku razdelila na posebnem listu med poslance. S tem odlokom predsednika niso bili zadovoljni ne Nemci, ne Slovani izvenzemši Poljake, ki so popolnoma obmolknili v tej stvari. Nemci so trdili, da predsednik tudi sprejemati ne sme nenemških interpelacij, vse slovanske stranke, osobito Čehi, so pa skrajno nezadovoljni s postopanjem zborničnega predsednika, da ne pusti slovanskih interpelacij tiskati v zborničnem zapisniku. Brez dvoma je to prvi korak k vpeljavi nemškega kot državnega jezika. Predsednik je storil še en korak dalje. Tudi slovanske odstavke ali posamezne slovanske besede, ki so vpletene v nemških interpelacijah, ne pusti več tiskati, temveč samo v nemški prestavi. Nasledek tega je obstrukcija, katero vganjajo Čehi s tem, da so vložili mnogo nujnih predlogov, o katerih govorijo dolgo časa, potem da terjajo, da se vse interpelacije prečitajo dobesedno ter tako zabranijo, da se ne more obravnavati o važnih predlogih, o katerih posebno vlada želi, da se o njih kmalu posvetuje in sklepa. Vlada zahteva, naj se vzame v pretres za leto 1901 prodloženi državni proračun, postava o vojaških novincih in pa o novih železničnih stavbah. Danes pač nihče ne ve, ali bo sploh mogoče kakšno delo začeti v tej zbornici.

Na stotine je že vloženih deloma od vlade, deloma iz sredine poslancev raznih prebivalstev koristnih predlogov, a skoraj gotovo ostane vse na papirju, če se Slovonom kratijo njihove narodne pravice. Raznih odsekov se je tudi že mnogo izvolilo, toda ti ne bojo mogli delati, če se upirajo Čehi.

Nova nesramnost vsenemške stranke.

V neki interpelaciji naštevajo ti ljudje zločinstva, katera so baje učinili duhovniki. A dr. Scheicher je v seji 26. februarja dokazal, da mnogo v tem pismu navedenih slu-

čajev je čisto zlaganih. Kajpada so ugovarjali Wolfijani; a dr. Scheicher njim je med ploskanjem vseh strank svetoval, naj se naselijo v kakšnem svinjaku, predsednika pa je prosil, naj nikdar več ne pusti tiskati takih očitnih laži.

Politični ogled.

Sovraštvo katoliške cerkve do učiteljev. Jungovski učitelji smatrajo za svojo največjo sovražnico katoliško cerkev in duhovenstvo. S kako upravičenostjo, kaže zopet naslednji slučaj. Škof Getzey v Pečuhu je napravil ustanovo 50.000 K za sinove revnih katoliških učiteljev. Škof je tudi dal potrebna sredstva za napravo hiše, v kateri bodo stanovali stipendisti.

Na Ogerskem bodo nove volitve v državni zbor. Krščanska stranka se je že pričela gibati, zato so se Szell in Košutovi prištali že pomirili in za prihodnje volitve sklenili »pogodbo«. Vse krvave volitve so pozabljene. Košutovci po »pogodbi« dobe nekaj poslancev več. To pogodbo je narekoval strah, da bi sicer v nekaterih krajih utegnili zmagati katoliški kandidati.

Nazaj v katoličanstvo. V Londonu je zadnji čas 25 angličanskih duhovnikov pristopilo v katoličanstvo. Takó katoliška vera pridobiva na drugih krajih, ako odpade kakšna smet na Slovenskem.

Na Italijanskem so dobili novo ministertvo s predsednikom Zanardelijem in Pinettijem, ministrom za vnanje zadeve.

Vojska v Južni Afriki. Poroča se, da se hoče burski general Botha udati, ker so ga Angleži od vseh strani obkolili. Dne 27. se bode baje vršil razgovor zaradi udaje. Treba bo počakati, da se vidi, ali vest ni zopet samo angleška želja.

Nemiri na Kitajskem. Kitajska vlada je pritrdila mirovnim pogojem velesil. Mnogo kitajskih dostojanstvenikov, ki so zakrivali grozne nemire, bodo morali plačati svojo krivdo s smrtjo. Ker bi bilo za nekatere baje preveč sramotno umreti pod rabljevo roko, določile so velevlasti, da se morajo sami usmrtiti. Res značilno za naš čas, da kulturne države morajo imeti zadoščenje v tem, da zahtevajo — samomor.

Dopisi.

Od Sv. Urbana nad Ptujem. Gotovo niste pričakovali, gospod urednik, od nas

Drznost mlajšega je prišla tako daleč, da se je osmelil vprašati redovnico, kako pokoro ji je naložil njen izpovednik.

Usmiljena sestra je zardela, vendar pa molčala in ni niti pogledala nesramnega potnika. Starovični gospod poleg mene je zmeril s srditim pogledom od pet do glave vprašajočega agenta. In razburjenosti se mu je tresel glas, ko je dejal:

»Mladič, trpeli smo še vaše neumnosti, ne bomo pa prenašali dalje vaše nesramnosti, ko dražite s podlim izzivom slabotno redovnico, kateri niti vreden niste odvezati jermenčkov na obutalu — tega ne trpimo več. Molčite!«

Hvaležni pogled usmiljene sestre, soglasje navzočih je bilo plačilo častitemu možu. In jaz sem mu vroče stisnil desnico.

Te besede so vendar bile, kakor da bi vtil olja v ogenj. Za trenutek je bil drzni mladič pobit, vendar pa je od jeze sopeč takoj vstal in divje zakričal nad starim gospodom: »Gospod, jaz sem plačal svoje mesto tako dobro kakor vi, imam torej tukaj pravico govoriti kakor vi... Kakor se mi dozdeva, ste nekak potuhnjen jezuit; imenitno — kako naključje — hahaha! Dajte nuni takoj odvezo, bila je med vašo pridigo raztresena v molitvi — hahaha!« Tudi njegov sodrug se je smejal temu slabemu dovtipu,

medtem ko so drugi bodisi zaničljivo, ali pa ježno pogledovali na blebetača, in jaz sam sem mu zagrozil, da se pri prvi priliki pritožim pri sprevedniku radi njegovega nesramnega počenjanja.

Stvar se je imela vendar drugače končati. Ta junak ni mogel pogoltniti, da ga je stari gospod tako odločno zavrnil in da pri ostalih potnikih ni dosegel soglasja — pač pa ravno narobe. Zato si je hotel izliti jezo nad nedolžno redovnico. Zmerjal je kar je mogel čez vero, samostane, zlasti čez ženske, ki so po njegovem mnenju zavetišča prevrlih src. Svoji razuzdanosti je postavil krono z besedami: »Škoda, da ste tako mlada šla v samostan, ste zala; gotovo bi bila prišla pod čepico, če ima vaš stari doma...«

Vseobče mrmranje in nevolja ste sledile na to nesramnost.

Usmiljena sestra je zbledela. Vzpametovala se je vendar takoj in tiho odgovorila: »Gospod, vaše šale so duhovite, samo da jaz nimam smisla zanje; tudi nisem voljna, da bi se jim čudila. Prizanesite mi tedaj iz ljubezni do svojega očeta, pridnega katoličana, je dodala, ko je opazila, da ogovorjeni zopet hoče začeti.

»Moj oče — kaj — kje — kaj je vam za mojega očeta?« je jecljal junak. »Tako,

tako, vi veste — ali vsaj hočete vedeti, da je katoličan? To je znamenito. Tolar vam dam za vaše bolnike, poznate li mojega očeta. Aj, aj, nisem še vedel, da so nune deležne nezmotljivosti in vsevednosti papeževe, hahaha! To je znamenito!«

»Tega tolarja ne izmečite, znabiti ga boste enkrat potrebovali, ali ga pa privoščite svoji stari materi, kakor bi to bila tudi vaša dolžnost. Da pa boste vedeli, da more človek poznati vašega očeta tudi brez takozvane vsevednosti papeževe, vedite tedaj: vi imate brata, ki je bil pred kakimi petimi ali šestimi leti denarničar pri banki v K... Pri pregledovanju denarnice je enkrat zmanjkalo tam 5800 tolarjev; kakor se je pokazalo, poneveril jih je denarničar, da bi mogel poplačati dolgove, ki bi ga sicer morali spraviti ob vse zaupanje. Njegov oče, ki se je bil že postaral v poštenosti, je prišel globoko užaljen k bankirju ter ga prosil s solzami v očeh, da bi stvar zamolčal radi njegovih osivelih las in radi bodočnosti najmlajšega sina, ki ga je vodil za roko, čegar čast bi bila po bratovi krivdi omadeževana. Bankir je stvar zatajil, starega očeta sta vendar spravila žalost in sramota nad najstarejšim sinom kmalu v grob. Najmlajši sin ste vi, bankir je — moj umirajoči oče, je odgovorila ihtoč.

kakšnega dopisa. Pa blagovolite sprejeti tudi od tod par vrstic. Kakor sem iz »Sloven. Gospod.« prepričan, izveste marsikaj zanimivega iz Slov. goric, a od nas, kjer je tekla zibel veliko slavnim možem, izveste menda v vsakem letu enkrat kaj, in še tedaj le to, da Urbančani precej spimo v vsakem oziru. Otožnost se nas polastuje, ako pomislimo, da se povsod, kamor se po Slov. gor. in čez nje ozre oko, prebuja narod, snujejo koristna društva, ki delajo za blagor in v korist kmetijskega ljudstva. A pri nas? — Žalibog moramo priznati, da tisti, ki bi morali biti buditelji ljudstva, ga vodijo na kriva pota, da priprosti kmet ne spozna luči od teme, ne spozna dobrega od hudega in tako gineva vera, peša narodnost in za njo se vsiljuje z brzimi koraki liberalizem in nemčurstvo. Tukaj kjer je nekda Leopold Volkmer budil narod in peval vesele slovenske pesmi, je sedaj, žalibog, vse zaspano. Mi dremujemo in ne čutimo, da nam naši nasprotniki kopljejo grob, grob v katerega bi radi položili našo vero in narodnost. Priznati moramo posebno v zadnjem času, ko ima ptujski »Štajerc« tudi pri nas privržence in naročnike, da bolj in bolj gine od nas ljubezen do cerkve in milega nam materne jezika. Pa ni zadosti, da nam vsiljujejo »Štajerca«, začeli so nam vsiljevati naši nasprotniki i »Rodoljuba« ki je še v zadnjem času pisal: »Resnica, da so duhovniki ljudski sleparji in goljufi, mora prodrati na dan.« Čudno se Vam bo zdelo, a vendar resnično. Eden izmed prvih razširjalcev »Rodoljuba« je gospod nadučitelj, ki je ob enem tudi cerkveni organist, kateri bi kot tak vsaj deloma moral delati z izgleedom in djanjem za blagor in korist ljudstva. A namesto, da bi podpiral in širil, kar je dobro, nagovarja fante, da bi si naročili »Rodoljuba«, a da bi v krščanskem duhu pisane časopise priporočeval, tega se še menda ni domislil. Dragi rojaki! kje je sedaj tisti dobri krščanski in narodni duh, ki je vel ob času Volkmerjevem po veselih urbanskih gricah? Ni ga! — Priprosta plošča »Leopold Volkmer« na pokopališču nas spominja moža, kateri je delal tod za narodno stvar in budil z veselimi pesmimi slovenski rod. — Zadnji čas je, da se tudi mi, dragi rojaki, začnemo zavedati po izgledu Volkmerjevem, da smo sinovi in potomci krščanskih in slovenskih starišev, in da bomo spoznali prepada, katerega nam kopljejo naši nasprotniki. — Za sedaj naj bo zadosti, gospod urednik. Ako dovolite, Vam v kratkem kaj obširneje pišem, kako se prebujamo kaj v politiskem oziru. (Prosim! Uredništvo.) Urbanski fant.

Od Sv. Ilja v Slov. gor. To Vam je bilo hajlanja 17. febr. v Jarenini pri Posilinemcu Krambergeju, kjer so zborovali »Südmarkovci«. Prišel sem po opravkih v Jarenino. Šentiljska Hötschl in Sadú sta se napenjala, da so jima potne srage stale na čelu. Gladila sta svoje germanske mustače, svesta si zmage nad Slovenci ob meji. Polički »rihtar« Reininger pa je »štolec« vzdigoval svojo glavico, ker se je baje ta večer prav mnogo kadilo njemu v čast. Drugo noč se mu je gotovo sanjalo, da je povzdignjen v deveta nebesa. No, gospodine Reininger, nikar previsoko, morda bodeš v kratkem nizko padel, potem se Ti bodo ti »veliki norci« (Slovenci) preveč smijali. Tvoj županski stolček stoji že na jako trohljivih nogah, slovenski črv jih bode kmalu preglodal. — Kakor sem slišal, se je ta večer zapisregalo tudi Bismarku ter »pogin bindišarskim psom«. Po zborovanju so tudi darovali starogrman-skemu bogu Vodanu — kosmatega prašiča, seveda nemške pasme — za vse Südmarkovce. Dober tek! Pri »fehtanju« za Südmarko so imeli slab »kšeft«. Prodajali so tudi svojo velikonemško omiko po Jarenini, na le njim znane načine. Od strani Slovencev so zborovali v miru. Slišal sem, da mislijo tudi pri nas v Št. Ilju napraviti tako komedijo. A jaz jim ne svetujem. Mi šentiljski mladeniči in možje bodemo Vam Hötschl poštenim potom pokazali, da je Št. Ilj naš! Zapomnite si to! — Mi gremo ponosni naprej z našo belo-modro-rudečo zastavo, a Vaša, vi Posilinemci, se Vam že trga od droga. Dragi mi somišljeniki! Delajmo z naprej vstrajno in neumorno za našo pravično in pošteno stvar, ter se z vso vneto oklenimo naših društev. Poučujmo še nevedne rojake in jim vzbujajmo versko-narodni čut. Posebno dragi mi tovariši mladeniči, smatrajmo vsi za svojo sveto dolžnost, stati zvesto na straži za svetinje naše, sveto katoliško vero, mili materni jezik, krasno našo slovensko domovino ter ljubljene cesarja. Bodimo ponosni, da smo sinovi velike in mogočne matere Slave! Pomnimo besede pesnikove:

Boj potihni, zmaga pridi,
Bratje, srca si sklenimo,
Po nesreči, zarja vzidi,
Bogu, narodu živimo!

Šentiljski mladenič.

Iz Solčave. (To in ono.) Gotovo je mnogim bralcem »Slovenskega Gospodarja« romantično gorata Solčava ne samo po imenu znana, temveč jo je že eden ali drugi prehodil kot »turist« in se navžil zdravega

Na srečo je skočil vlak iz tira nedaleč neke postaje; tje so se prepeljali ranjenci in prenesli v restavracijo. Poslalo se je takoj v sosedno mesto po zdravnika. Po naključju ta ni bil doma, bil je poklican na oddaljeni dvorec k operaciji; trajalo je dobro uro, predno se je pripeljal na postajo. Medtem je blagohotno opravljala svojo službo naša usmiljena sestra; videča, da je potni agent, ki jo je na potu toliko žalil, brez zavesti, in da mu teče kri iz glave, je pristopila k njemu, izmila rano in jo zavezala. Nato ga je dala položiti v posteljo ter obljubila poravnati domačim vsakojake stroške. Nato se je pripeljal zdravnik; temu je pomagala pri obvezovanju noge, in ko je omenil zdravnik, da se bo mogoče lotila ranjenca po noči kot nasledek silnega otolčenja mrzlica, ga je pomirila z besedami, da se ne pelje dalje in da bo dela bedela celo noč pri postelji ponesrečenca.

Odpotoval sem s prvim vlakom v K. Drugi dan čitam v časniku, bankir M. je umrl okoli enajste ure minule noči. Hčerka je poljubljala naslednjega dne le še hladna usta očetova.

Tako se maščuje krščansko plemstvo.

zraka in pristnega žučpanskega humora. Solčavani smo sicer poča-ni in hladno zremo izpod s snegom pokritih gora v široki svet, ki se nam odpira po raznih časopisih, katerih dohaja v našo malo župnijo broječo nekaj nad 800 duš brez »napredne« tolko slavljenе šole lepo število.

In ti so a) »Slovenski Gospodar« 8 izt., b) »Domoljub« 25 izt., c) »Mir« 12 izt., d) »Kmetovalec« 2 izt., e) »Narodni Gospodar« 2 izt., f) »Cvetje« 5 izt., g) »Dom in svet« 2 izt., h) »Bučelar« 1 izt., i) »Slovenski list« 1 izt., k) »Slovenski Planski Vestnik« 3 izt., l) »Primorski list«, m) »Domovina« 3 izt., n) »Slovanska knjižnica« 1 ist., o) »Slovenec« 1 izt., p) »Amerikanski Slovenec« 1 izt., r) »Zora« 1 izt., s) »Matica Slovenska« 2 izt., t) »Slovenski učitelj« 1 izt., toraj 15 raznih časnikov, v skupnem številu 69, brez navštetih nemških. »Belo srako« »Rodoljuba« pa je vzela letošnja mrzla zima, preselil se je s selivkami v obližje ljubljanskega barja. Družba sv. Mohorja šteje 166 udov, med njimi 24 dosmrtnih. To je dejstvo, ki jasno priča, da je cerkev prva odgojiteljica in učiteljica ljudstva, ako se ravna po naukih in nasvetih njenih. Zato pa z neko grozo navdan opazuje zaveden Solčavan razburjene elemente ter švigajoče strele, ki so se sipale tam dol v nižavi in zadevale tudi nas, zlasti za zadnjih volitev. In pa kaj tudi ne bi. Saj smo tudi mi pod postavo in so za nas minili časi, če je kdo prišel med nas, da ga je javljene dosegla postavna roka.

Prebritka nam je skušnja obstoječih postav, da samo omenim gozdno in šolsko postavo, ki vtegneta sicer v drugih krajih prav blagonsno delovati, ali v kakšnem soglasju so te postave z našimi krajevnimi razmerami, ve soditi le tak, ki že prebiva tu celo svoje življenje.

Vsaka taka postava je človeško delo in se da zboljšati. In za to so naši poslanci poklicani; in kakoršni poslanci, takšne postave. Dandanes se piše in govori o naprednosti! Tudi mi pravimo, da smo napredni in so nas vendar vrgli v pismu, ki ga je dobil naš župan dol iz nižave, v »nazadnjaško stranko«. Motrimo pa naprednost nekih v okraju znanih oseb! Tako je čisto druge naprednosti znani napredni učitelj, ki je pred ne davnim časom, imamo še vse v spominu, pobiral milodarov ali prispevkov od nas sicer ne preveč z denarjem obloženih kmetov in sicer v imenu »Slov. plan. društvo« za zgradbo kapelice pod Ojstrico. Mi smo iz tega skleпали na vzvišeni namen in versko zlato dušo gospoda pobirača in tudi dali po svoji zmožnosti, ker smo se nadjali, da se s tem skrbi za naprednost, v povzdigo namreč verskega življenja, in ne samo planinskega.

Mislili smo si, popotnikom, kakor nam, zlasti pa našim pastirjem v planinah bo s tem vsaj včasih dana prilika, storiti svojo versko dolžnost. Ako pa se ozremo na lansko leto, vidimo, da smo se motili.

Pa naj bo, za naprej ne bomo več tako radi verjeli sladkim besedam in tudi takim ljudem bomo mi pokazali svojo naprednost. Zakaj naprednost ostane naprednost in ravno po naprednosti takih mož je izkopana struga, iznajden električni mlin čistilnik, ki bo fino prevel in očistil katoliško-narodno stranko, in vrgel med liberalno stranko, kar ji spada. In zato tudi prosimo, ker po svojih opravkih zahajamo dol v nižave, bodi si k sodnji, davkariji itd. naj bo naših pristašev kateri tako dober in nam naznani, najboljši v »Slovenskem Gospodarju«, kje so tiste prodajalnice, ki se njih lastniki poleg svojega poklica brigajo za kat. narodno stvar, t. j. za našo najdražjo svetinjo sv. vero in pošteno našo slovensko reč, ker z naprej hočemo le takim pošteno zaslužene kronce nositi, kakor tudi prenočišča in okrepišča iskati v takih krčmah, v katerih bomo varni pred napadi nekih znanih vročkrvnih liberalcev, in kjer so naročeni na časopise naše stranke, kakor je pri nas v navadi. Žalostno je, da se mej nas uvaja liberalizem, nemški po-

Kakor v grobu je nastala po teh besedah tišina; pretrgovalo jo je le ihtenje usmiljene sestre. Potni agent je bil kakor omamljen, lice njegovo je zbledelo — umolknil je. Nihče izmed navzočih ni mogel besede izpregovoriti — da, tudi prijatelj nesramnežev je bil videti potrft. Na prvi postaji sta zapustila molče kupe in vstopila v drug voz, da bi se peljala dalje.

Še po odhodu nepokojnežev smo dolgo čutili vtis o njih ničvrednosti; navdalo nas je najiskrenejše sočutje z velikodušno hčerjo, ki se ni pomisljala zapustiti svet in bogastvo v cvetu mladosti, da bi žrtvovala ljubezen in svoje moči bolnikom in ubožcem, za plačilo pa prejemale — posmeh in zasramovanje tega sveta. Vozili smo se kake četrte ure — kar se sliši nekak sunek, trganje vozov — in že smo poskakali s svojih mest, iz vseh vozov so se slišali kliči na pomoč, lokomotiva je škripala in sikala, zarivajoč se v zemljo — vlak je skočil raz tir.

Na srečo se ni pripetila večini potnikov nobena nesreča, razen strahu, ki so ga prestali; le v prednjih vozovih so bili nekateri ranjeni in otolčeni. Razen strojevodje in zavirača so bili samo štirje potniki težko ranjeni. Med njimi se je nahajal tudi oni nesramnež, ki je imel nogo zlomljeno in na glavi krvavečo rano; bil je brez zavesti.

guben črv za vero, kmeta in trgovca, katerega se vsi pravi naprednjaki otrešajo, kakor kaže cesarski Dunaj.

Veseli nas tudi ko smo brali in zvedeli da skrbi poštene Kamničane naprava toliko potrebnega pota čez Volovlek v Luče in so se že zato napravili začetni koraki, mi sosedom Lučanom to iz srca privoščimo, dal Bog namen skoro uresničiti. Upamo pa tudi, da naš okr. odbor nas ne pusti vedno brez uspeha vzdihovati, za toliko potrebno napravo pota od Ljubnega sem gor v Logarjevo dolino, »kakor bogatin ubogega Lazarja ob mizi«, katera je le od Zadretje z odborniki preobložena. Mi ki smo ponosni, hranimo rokopiš rajnega Slomška »Slovo solčavskim planinam« pa kličemo dol v nižavi zapeljanim, z največim slovenskim škofom:

„Košata Radoha, visoka Ojstrica.
Gorata Rinka in zobata Olšova!
Povzdigajte Slovincem bistré glave,
Naj bodo vrli sini Slave!
V nebesa kažejo mogočni velikani,
V nebesa vzdigajmo mi srce in oko!
Slovincem luč naj sveta vera bo!
Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani,
Drugim rodom prodani!
Orjaške glave starodavne, le trdno stojte!
Za pravico in resnico trdno stati
Hočmo tudi mi, da bo Slava naša mati!

Kmet.

Iz ljutomerskega okraja. Častiti bralci »Slovenskega Gospodarja« mi menda ne bodo zamerili, da sem bral enkrat in to 3. štev. »Štajerca«. Tamkaj se neki »Kmet« a v resnici je le obrtnik, usti kakor da bi že imel »Štajerca« v našem kraju Bog ve koliko naročnikov, a temu še sedaj ni tako.

Taisti dopisnik pravi, da njegovi somišljeniki niso mogli zaradi snega dne 6. jan. na shod. Konstatiramo, da so bili ti, — a bilo jih je bore malo, ker jih več ni — pač na shodu, a ko so že pričakovali in naprej videli žalostni uspeh, so pa čisto po tihem odšli. Snežilo ni ravno tako, saj so prišli nekateri po dve uri daleč in tudi iz dopisnikovega kraja je bilo precejšno število narodnih mož. Zastran dopisa v 4. št. »Slovenskega Gospodarja« pa naj pogleda dopisnik »Štajerca« še enkrat omenjeno notico, in sprevidel bode, da je popolnoma na svojem mestu. Tudi niso povolji »Štajercu« naši občinski predstojniki. A ti so pa izvoljeni od cele občine, ter imajo gotovo pri ljudeh zaupanje, sicer bi ne bili izvoljeni.

Minolo bode še že nekoliko sto let, a — do takrat bode že menda »Štajerca« tudi v deželi mrtvih — preden bode zahajal »Štajerca« v vsako kmetisko hišo. Ako naši ljudje, posebno fantje dobijo kakega »Štajerca«, takoj je obsojen. Nedavno je prinesel prodajalničar iz glavne zaloge iz Ljutomera en zvitek tobaka, ko ga razveže, pade iz njega »Štajerca«. Tega je pa 16letni sin obsodil takoj na grmado ter sodbo tudi izvršil. Enakih dogodkov bi naštel obilo.

»Štajerca« pravi tudi, da se »Slovenski Gospodar« boji tu v našem kraju za svoje naročnike. A ravno letos ima »Slovenski Gospodar« več novih naročnikov posebno med fanti. Gorostasna laž je torej trditev, da bi fantje kdaj kje zahtevali »Štajerca«; saj imajo v bralnem društvu na razpolago kakih 10 časnikov in nekatere v več iztisih. Naše bralno društvo v novem letu krepko napreduje. Ima že okoli 60. udov. Saj pa še tudi nikdar ni bilo tako živahne agitacije med fanti. Največ zaslug imata novo izvoljena odbornika — fanta — bralnega društva.

Še nekaj! Jako dobro bi bilo — po mojih mislih — da bi mladi narodnjaki različnih bralnih društev, stopili v prijateljsko zvezo, da bi si lahko pismeno poročali, kake so razmere v enem kraju in v drugem ali kako tam napreduje in tu ali kako bi se odpravila ta zapreka in druga; ker imajo fantje gotovo več časa na razpolago kakor gospodarji. Ako pa bode kdo od »Štajerca« napaden, pa si lahko v čast šteje, ker »Štajerca« napade le poštene ljudi, ki stojijo za našo vero in narod trdno. Obetam čitateljem »Slovenskega Gospodarja«, da bomo po-

gledali, ako nam bode čas dopuščal, večkrat natančno na naše Mursko polje ter se o tej priložnosti seznanili z našimi navdušenimi »Štajerc« pristaši in raznimi okolščinami v našem kraju. Prav prisrčno pozdravlja bralce »Slov. Gospodarja« Vaš Mihov Poljanec.

Iz Slovenskih gor. Dragi »Slovenski Gospodar«! Tužnim srcem ti javljam naše žalostno narodnostno stanje, tem bolj, ker se nahajamo v bližini dveh nemčurskih mest, iz katerih se širi k nam neverni liberalni duh. Živ dokaz, kako v narodnostnem oziru propadamo, je ptujski lažnjivi kljukec, kateri že zahaja k več hišam v okolici Vurberg, Sv. Barbara in Sv. Martin, in sicer večinoma k onim, kateri so še politično neizobraženi. Imen teh zapeljanih rojakov tukaj ne bomo obvestili, ker vemo, da so to storili le iz politične, nevednosti. Glavni vzrok tega je le en par zlikovcev, kateri trobijo v germanski rog in ta list z vso močjo priporočajo. Iz navedenega je pač vsakemu razvidno, kako močno pogrešamo bralnih društev. Naše ljudstvo se je začelo probujati in hrepeneti po višjeji omiki; ker mu pa manjka potrebnih cvenk, da bi si naročilo dobre, v krščanskem duhu pisane slovenske časnike, zgrabi za to, kar je ceneje, in to je ptujski nemčurski list »Štajerca«, kakor se gladni miški za »vado« na past nastavi slanina, ravno tako nemčurji na past nastavlajo ta ceni in strupeni list našim po omiki hrepenečim rojakom, da je lažje zvabijo na svoje limanice.

Da bi se temu v okoliščini, treba je osnovati bralna društva in kjer že so, njih znova oživeti, ker na ta način pridejo ljudje po najcenejšem potu do prav poučnega berila in dobrih slovenskih časnikov, katerih si seveda, bodisi kmet, nagorjak ali viničar, ni v stanu omisliti kot posameznik. Težavno je sicer storiti ta korak, ker je premalo odločnih značajev. O kako nam je je značajev treba! Koliko omahljivcev je razškrupljenih po domovini, koliko strahopetnežev si ne upa z narodnim prepričanjem na dan! Mnogoteri mladenič je brez jasnih vzorov, ne ve, ne kam ne kako. Marsikateri mož je brez določenih načel brez gotovega smotra. Tu in tam ni vzporeda, moči se cepijo in — pešajo, narodna stvar nazaduje. To ne sme biti. Značajev, več značajev! Neupogljivih, neustrašljivih in do smrti zanesljivih mož in žen potrebujemo. Ž njimi dosežemo vse, brez njih ničesar! Z junaškim pogumom in z določenimi načerti moramo stati neomahljivo v vrsti domoljubnih bojnikov za svete pravice našega naroda! Da značaji! Slava njim! Ne bojijo se nobene žrtve, nobenega truda. Zatoraj se obračamo z zaupanjem do naše slovenske misleče inteligence, naj se potruji, naj žrtvuje svoje moči za blagor nižjih slojev, njim v povzdigo omike in duševnega procvita; ker le na ta način se bomo obvarovali, da ne pademo v žrelo grmanskemu zmaju.

Šmarje pri Jelšah. Osnovanje kmečkega političnega društva dne 17. t. m., kjer sta jungovski učitelj od sv. Petra Strmšek, in ponkovski študent Zabukošek, — kakor umevno pri takih podjetjih — precej prikrito razvijala svoj program, nam daje mnogo pomisliti. In kakor tukaj opozarjamo vse vrle katoliške slovenske kmete tega okraja, naj preveč in slepo temu društvu ne zaupajo. Zakaj da to društvo ne bo preveval katoliški duh, kažejo uže zdaj precej zanesljiva znamenja. Dobro se še spominjamo, da je Zabukošek z drugimi visokošolci v »Slovenskem Narodu« podpisal smrtno obsodbo »klerikalnemu zmaju«, da je imel v zadnjem času — kakor slišati, je to sam izjavil dne 26. decembra 1900 pri volilnem shodu na Grobelnem — mnogo opravila z volilnim katekizmom, ki je pisan v socijaldemokratskem duhu. — Ali morda nameravata ta dva gospoda, vse može, ki so ponosni na svoje katoliško slovensko prepričanje, spraviti v »Jug«ove »stope« ali pa djati in pripeti na »Tovariš«ev »pranger«? Zakaj nista objavila svojega programa tudi v »Slovenskem Go-

spodarju«, v listu za nas slovenske kmete, ampak, — kakor smo slišali v »Rodoljubu«, prilogi umazanega »Slovenskega Naroda«? — Zakaj sta pripeljala s seboj samo nekaj svojih somišljenikov, katere lahko na prste preštejemo, in nista na ta zaupni shod povabila tudi ogromno število zavednih katoliških mož? — Upamo, da jima niso šli na limanice ali pa sta jih imela za nevredne, poslušati jungovske socijaldemokratske visoke modrosti(!). — Zakaj sta pa pri povabilih skrivala svoji imeni?

Iz tega smemo prav zanesljivo sklepati, da bo imelo društvo namen, tudi v kmečke slojeve zasejati ljuliko vse razdirajočega nekrščanskega liberalizma, ki je vzrok sedanjemu socijalnemu zlu, ki je s svojo neomejeno gospodarsko svobodo razdril vse, kar je sklepalo delavce v potrebne, dobrotne vezi. Prav liberalizmu kot principu razdora in sovraštva do vsega resničnega, pravičnega in vzajemnega se imamo zahvaliti — žali Bog, — da je razjedel, raztrgal, raztresel in razkosal družbo v posameznike, da brat brata ne pozna, Slovinc Slovenca kolje. Ravno ta protikrščanski duh, ki nima svojega početka na slovenski zemlji, ampak pri zlato- in srebroželjnih Angležih, framasonskih Francozih in sebičnih, po vrhovni oblasti koprnečih Nemcih, je uvedel od 16. stoletja sem namesto krščanske pravičnosti in bratoljubja golo koristolovstvo, mrzlo, napačno sebičnost, namesto resnice in moštosti lažnjivo brez značajnosti, in je s svojo liberalno židovsko neomejno konkurenco odprl vrata na stečaj velikemu kapitalu na eni strani, na drugi strani pa izkopal grob ubožnejšim nižjim delavskim in kmečkim stanovom. — In tako seme si izposojevati od ptujcev nasprotnikov in ga sejati med majhen slovenski narod, pač ni dostojno za nas Slovence. — Ako bi se tedaj še po društvi razširjalo berilo, ki blati katoliško cerkev, zaščitnico delavcev in kmetov, neti razdor in propast kmečkih družin, seje nezadovoljnost, stud in mržnjo do vsega dovoljenega, resničnega in pravičnega, ki trga iz srca našega do sedaj še vrlega in nepopačenega slovenskega kmeta nedotakljive svetinje, katere je podedoval od svojih slavnih pradedov, — sv. vero, ki je slovenski narod združila v eno celoto in ga storila nepremagljivega proti najhujšim turškim navalom, resnično, to se ne pravi delovati za razvoj in povzdigo delavskega stanu, ampak mu vzeti zadnji up in zadnjo tolažbo, katere se oklepa v svojem žalostnem položaju in ga zadaviti z vrvjo, katero mu je djal okoli vratu lažnjivi liberalizem. — In kaj tacega počenjati, bi ne bilo niti slovenski, niti katoliški. — Zato se čudom moramo čuditi, da so se dali izvabiti na led močje kakor Šuc iz Ponikve, Kregar od sv. Petra i. dr. A upamo, da se jim še o pravem času oči odpro.

Zato kličemo vsem zavednim katoliškim možem, kmetom tukajšnjega okraja: »Bratje, v kolo se vstopimo in liberalno ljuliko skrbno populimo z delovanjem po slovensko-katoliškem programu!«

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovan je preč. g. kanonik senior dr. Ivan Križanič stolnim dekanom lavantinskega kapitlja.

Vinarski odsek. Prizadevanju dr. Ploja se je posrečilo, da bodo imeli Slovenci — Hrvati v tem odseku 10 mandatov.

Slovenski centum je sklenil stopiti v dogovor s hrvatsko-slovenskim klubom zaradi skupnega postopanja v narodnostnih vprašanjih.

Duhovniške vesti. Umrle je dne 21. febr. v 81. letu svoje starosti pri Sv. Juriju v Slov. goricah ondotni župnik, zlatomašnik č. g. Jurij Rantaša, rodом iz Št. Jurija ob

Ščavnici. Pogreb je bil preteklo soboto. — Dne 25. febr. je umrl na svojem posestvu v Gornji Radgoni po kratki bolezni č. g. Jožef Ferenc, duhovnik v pokoju. Svetila jima večna luč! — Provizor pri sv. Juriju v Slov. goricah postal je tamošnji kaplan, častiti gospod Anton Šijanec. Prestavljeni so č. g. gosp. kaplani: Franc Adlasnik iz Mute k sv. Janžu na Dravskem polju; Martin Agrež iz Leskovca v Dol; Anton Lajšič iz Dola v Žalec; Franc Lovrenko iz Kozjega v Leskovec. Č. g. Franc Cerjak, provizor v Poličanah je postal zopet tamkaj kaplan. Č. g. Anton Drofenik, duhoven v začasnem pokoju je nastavljen kot kaplan v Kozjem. Razpisana je župnija sv. Jurija v Slov. gor. do 3. aprila 1901.

Redka starost. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so dne 28. februarja t. l. pokopali ženo, Marijo Sovran, ki je videla tri stoletja. Rodila se je v 18. stoletju, dne 29. marca 1796 v župniji Lučane sekovske škofije. Preživela je celo 19. stoletje in še dva meseca 20. stoletja. Stara je bila torej 105 let.

Politično društvo »Sava« je dne 27. t. m. med drugim tudi izreklo enoglasno svoje ogorčenje nad nečuvénim postopanjem onih slovenskih volilcev, ki so pred kratkim podpirali pri občinskih volitvah na Vidmu znanega ponemčevalca Bieberja zoper slovensko kmečko stranko. — Odborniki Zaločkar, Korene in Kozinc so stavili več predlogov in prošelj g. državnemu poslancu: g. Korene glede izposlovanja podpore obnemoglih delavcev južne železnice, za katere bi morala skrbeti uprava južne železnice, g. Kozinc glede vinske klavzule in slovenskega poštnega pečata in slovenskih tiskovin v Sevnici, g. Zaločkar glede kmečkih domov, žitne colnine in podpore neke 102 let stare osebe. G. poslanec obljubi, da se bo ravnal po želji prošnikov in storil vse, kar bo njegovim volilecem v korist. G. Zaločkar se mu zahvali, da je tako naglo izposloval dovoljenje izvoza svinj iz brežiškega okraja v nekatere kraje, kamor dozdej ni bil dovoljen. Izrekla se je gosp. Žičkarju tudi kot deželni poslancu zaupnica, in odobravalo, da deželni poslanci ne hodijo v Gradec. Proč od Gradca! Konečno mu izreče v imenu društva zahvalo za njegovo neumorno delovanje g. Levak, čemur vsi odborniki navdušeno pritrjujejo.

Iz Velenja nam poročajo: Pred pol letom naselil se je v našem trgu mlad trgovec. Slovenskih starišev sin, zna prav prijazno mimo svoje kramarije gredeče kmete vabiti, da bi mu slovenske groše prinesli. Ali čujte, čujte! Ta predpust poiskal si je nevesto, katera za silo nemščino lomi, mati njena pa besede nemško ne govori in na to je zahteval, da mora biti poroka nemška, kajti on se ne pusti v zaničevanem slovenskem jeziku poročati. To je najhitreje zaradi tega storil, ker je bil njegov starišina neki znani velenjski German. Ali ni to čudno, da človek, kateri hoče od slovenskih kmetov živeti, hoče pa poročen nemško biti? Kdor tako zaničuje naš mili materni jezik, taki pač ne potrebuje naših slovenskih grošev, naj torej gre v blaženi nemški raj; z njim vred pa njegov starišina. On ga naj tudi naprej podpira! Pri tej priliki opomnimo, da imamo Slovenci narodnega trgovca gosp. Lagerja, kateri nas slovenske kmete ljubi in spoštuje in se ne sramuje svojega materinega jezika. K njemu torej hočemo pridno zahajati! Slovenci so nam najbližji!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Pišejo nam med drugim: Naše bralno društvo je naročeno tudi na »Učit. Tovariša« in na »Rodoljuba«. Ta dva časnika sta najbolj pripravna, da se naše ljudstvo prav hitro vzgoji v liberalnem, protiverskem duhu. In potem se nahajajo še ljudje, ki mislijo, da »sloga« stajerskih Slovencev ni v nevarnosti.

Občina Petrovče šteje po novem ljudskem štetju 2337 prebivalcev. V desetih letih je naraslo število za 205 prebivalcev. Med naštetimi prebivalci je 1052 moškega in 1285

ženskega spola. Brez male izjeme je vse prebivalstvo slovenske narodnosti, ker z nemškim občevalnim jezikom se je našelo samo okoli 20 ljudi in ti so večinoma tujci.

V občini Sv. Peter v S. d. našli so pri zadnjem ljudskem štetju 1328 ljudi; leta 1890. pa samo 1219, toraj letos 109 ljudi več. Tudi tukaj je ženstvo mnogobrojnejše, ker se je našelo 730 prebivalcev ženskega in 598 moškega spola, so toraj moški v manjšini za 132 oseb. Za nemški občevalni jezik se je oglasilo 25 oseb, izmed katerih so nekateri samo posilince, vsi drugi prebivalci so slovenske narodnosti.

V občini Gotovlje je po letošnjem štetju 792 prebivalcev in sicer 425 ženskega in 367 moškega spola.

Visoka starost. Tri stoletja je videla starka Ana Košar. Rodila se je dne 12. avgusta 1799 na Blanci rajhenburške župnije, preživela celo devetnajsto stoletje in začetkom dvajsetega, tretjega stoletja svojega življenja, dne 20. febr. t. l. zatisnila za vselej svoje oči. N. v m. p.

Bela zastava je vihrala 18. svečana dan pred puštom iz kozjanske kaznilnice, v znamenje, da v njej ni nobenega jetnika. Taki slučaji so redki.

Požari. V okolici Bohorina ali Pogorenja ves pri Žrečah je po noči začela goriti streha pri posestniku Gorenak p. d. Četrtnik. Ogenj je prebivalce prebudil iz spanja še o pravem času v toliko, da so si rešili življenje, drugo je razven peči zgorelo vse, tudi živež in obleka. Posebej stoječe gospodarstveno poslopje obvarovala sta veter in sneg. Ne daleč od tod pa je na Padeškem vrhu neke druge noči pogorela prazna Švabova koča. A na Dobrni je tudi po noči pogorela bivša Kapitanova hiša, ki jo je bila k toplici prikupila dežela, in ima sedaj v njej vdova gospa Prangner.

Iz Mozirja nam pišejo: Mozirski pevci smo priredili na pustno nedeljo veselico, katera se je prav dobro obnesla, ker smo imeli dohodka 106 K. Kakor je navada, poslali smo vabilo tudi slavni čitalnici v Gornjemgradu, a dobili smo je nazaj Pa še več! Omenjena vabila nam je natisnila »Cirilova tiskarna« v Mariboru. Slavna čitalnica v Gornjemgradu pa je na vabilu otročje počrtala šifro: »Tiskarna Sv. Cirila v Mariboru« in zraven naredila nekaj vprašajev, klicajev in — pomazajev. Sl. čitalnici v Gornjemgradu svetujemo, naj opusti take igrace in naj rajši skrbi za lepo petje, da ne bodo njeni pevci o drugi priložnosti zopet po štirikrat prevrgli nagrobne pesmi, kakor se je nedavno zgodilo.

Na pokopališču pri Sv. Marjeti ob Pesnici se je dne 22. svečana, ob pogrebu Martina Frasa, bivšega hlapca pri g. I. Š. (služil je blizu 30 let pri jedni hiši) pripetil zelo neljub slučaj. Ko so namreč mislili spustiti rakev v jamo, izpodmakne se jednemu izmed pogrebcev rahla, izkopana zemlja izpod nog, da omahne na stran, ter popusti vrv. Rakev, ki je vsled tega zgubila ravnotežje, pade z mrličem po koncu, z glavó navzdol, v jamo. Vijaki, s katerimi je bil pokrov pritrjen, vsled močnega padca popuste, pokrov se odloči, in mrlič — pride na beli dan, ter je ležal z obrazom na goli zemlji. Trebalo je precej časa, da so po nastali zmešnjavi zopet vse spravili v red, in da je mrlič prišel k svojemu pokoju.

St. Jur pri Loki. Na pustni torek zvečer okoli četrte ure so se tudi v naši vasi prikazale maskare in seve, da je mlado in staro letelo iz hiš radovedno gledat, in komaj ven pride, zakliče: »Mati, fras me tere!« Mati skoči k dekletu, spravi ga v hišo — pa v nekoliko minutah je imela že hladnega mrliča v rokah. Pač žalosten pustni večer! V četrtek je bila pokopana ob navzočnosti g. učitelja Zorna in svojih šolarjev. Naj v miru počiva!

St. Pavel pri Preboldu. Ni nesreče brez sreče. Po noči od 21. do 22. bi se lahko bila prigodila tukaj kakšna velika nesreča. Neki tukajšnji posestnik zapreže zjutraj ob

1/2 svoje konje in se hoče peljati v zgornjo Savinsko dolino po hmelovke. K nesreči pa pade, ko misli sesti na sani, konji se splašijo in zdirjajo. Čez nekaj časa pa se obrnejo, priletijo do tukajšnje kaplanije in k sreči se tukaj sani v kaplanijsko poslopje in drevje tako uveznejo, da ne morejo konji nazaj ne naprej. Bog ve, kaj bi se bilo lahko zgodilo, ko bi bili mogli naprej.

Poduk o mlekarstvu na Danskem. Zadružne pristave v lutlandiji so nastavile pristavške zvedence, kateri imajo kmetovalce podučevati v krmljenju živine, molžnji, hlevstvu in mlekarstvu. Poduk se deli v šestih zaporednih dneh in sicer blizu takih krajev, kjer so pristave. Vsakdo se mora tega poduka udeležiti.

Društvene zadeve.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: Slavna posojilnica v Brežicah 20 K, dekan Jožef Čížek v Jarenini 20 K, na godovanju Julijane Županec v Jarenini nabranih 15 K in na gostiji Uhlovi v St. Ilju v Slov. Goricah 14 K.

Občni zbor odojnih mariborskih podružnic »Družbe sv. Cirila in Metoda« se vrši dne 7. sušca t. l. v prostorih Narodnega doma v Mariboru ob 8. zvečer.

Za Našo stražo se je nabralo na ženitovanju g. Ivana Antoliča v Ljutomeru 5 K. Slava!

Celjsko pevsko društvo. V nedeljo 3. marca 1901 v veliki dvorani »Nar. doma« v Celju Vrban Debeluhar, veseloigra v petih dejanjih. Igra se vrši na Dunaju. — V odmorih igra celjska narodna godba pod vodstvom g. Koruna. — Blagajnica se odpre ob 7 uri. Začetek točno ob 8. uri.

Hoča. Kar strmél sem, ko sem čítal v zadnji št. 7. »Slov. Gospodarja« poročilo iz Hoče, katero je kar se prvega dela tiče, popolnoma neresnično. Resnici na ljubo moram dopisniku odgovorjati, da niti g. P. niti kateri drug zborovalec ni bil proti »Slov. Gospodarju«, temveč nasprotno, g. P. se je prav toplo potegoval za pomnožitev na naročbi »Slov. Gospodarja. Gospodu P. pa, kateri se je najbolj žrtvoval za naše kat. gosp. bralno društvo, ter ima največ zaslug, da so se veselice, prirejene po našem bralnem društvu, tako obnesle, gre največja hvala, ne pa obrekovanje. Gospodu dopisniku svetujem, naj ne išče zrljvice, ter je vpihuje, da bi vsplamtelo, kjer bi ogenj bil opasen. Mislim, da ste me razumeli. L. M. Schlamberger, kaplan, predsednik kat. gosp. bralnega društva v Hoči.

Občni zbor ormoške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda si je izvolil za predsednico zopet gospo Rozo Mikl; za nje namestnico gospo Angelo Porekar; za blagajničarko gospo Marijo Gomzi; za nje namestnico gospo Heleno Juršič; za tajnico gospodično Urško Kuharič; za nje namestnico gospo Julijano Rajšp. — Odbor bi želel nekoliko več zanimanja za podružnico, ker bode prihodnje leto desetletnica, katera se mora vsekakor slavnostno obhajati.

St. Pavel pri Preboldu. Tukajšno katoliško izobraževalno društvo bo imelo v nedeljo po večernicah v kaplaniji svoj prvi občni zbor. Na dnevnem redu je naročitev časnikov, volitev odbora in slučajnosti. Društvo šteje do zdaj 103 ude. Knjige in časniki se že dobivajo in sicer tam, kjer je bila prej soba bralnega društva.

Gospodarsko-bralnega društva v Kozjem se je danes, 18. sveč., vršila seja, ki jo je sklical bivši predsednik dr. Pikl. Govorilo se je o naročevanju časopisov za tekoče leto 1901. Seveda po gosp. dr. Pikelnu mora biti tako-le: 4 izt. »Domovine«, 4 izt. »Slov. Gospodarja« (prej 7 izt.) 4 izt. »Kmetovalca«, 1 izt. »Mira«, 1 izt. »Brivca«, »Dom in Svet« Mohorske knjige, »Slovenec«. Po nasvetu dr. Pikelnu mora »Slovenski Narod« tudi biti. Knjižničar je omenil, naj se še naroči »Domoljub«, a Pikl ga je zavrnil, tega pač ne, ker dela prepri in sploh ima samo bolj kranjske novice. Vprašam, kakšne pa

ima »Slov. Narod«, ki je največji sovražnik katoliške stvari. Mi zahtevamo katoliške časopise in kličemo: proč z liberalnimi časniki! Nazadnje se je sklenilo in odločilo zborovanje na 3. sušca popoldne ob 4. uri pri Gučeku. O tem natančneje prihodnjič.

Gornja Radgona. Novo izvoljeni odbor »kmetijskega bralnega društva« se je konstituiral sledeče: predsednik č. g. Josip Gunčer, provizor; podpredsed. č. g. Josip Janžekovič, kapelan; tajnik gosp. Franjo Horvat, slikar; blagajnik g. Janko Pelc, veleposest; knjižničar g. Anton Osojnik, posestnik; namestnik g. Janko Čirič, organist; odborniki: gosp. Janez Müller in g. Martin Roškar, oba posestnika. Tem potom izreka odbor odstopivšemu predsedniku gosp. Otonu Ploju, ces. kr. notar, (odstopil je radi bolezn) za njegov trud in požrtvovalnost v korist društva iskreno zahvalo. Društvo si je zopet pridobilo jako lepo število novih udov, posebno je lepo znamenje, da se začne tudi mladina za društvo zanimati. Želeti je le, da vsi novi in stari udi spolnujejo svoje dolžnosti, da ne ostane samo pri tem, da se dajo zapisati, na drugo pa pozabijo. Društvo priredi v začetku meseca maja jako lepo veselico z gledališko igro »Lurška pastarica«, toraj na veselo svidenje do tedaj!

Gornjigrad. Tukajšnje pevsko društvo imelo je 13. t. m. svoj občni zbor. Predsednik gos. Božič je otvoril zbor, pozdravljajoč navzočnike. Nato je poročal tajnik o delovanju društva, ki je kot tako nastopilo pri Prešernovi veselici in še parkrat v manjših slučajih. Povdarjal je, da bode društvo le takrat uspevalo, ako vse osebnosti in vsa strankarstva izostanejo. Blagajnikovo poročilo je ugodno in imamo še v blagajni 3 K 29 h ter v poštni hranilnici 30 K 44 h. Račun sta pregledala in podpisala računsko pregledovalca g. Iljašič in g. Pustoslemšek. Volitve so imele sledeči izid: predsednik gospod Kocbek Fran, podpredsednik in blagajnik g. Kranjc Jože st.; tajnik g. Prisljan Jos., pevovodja g. Šijanec Ignac, odbornika gosp. Iljašič pl. Josip in g. Trobaj Matija.

Savinske podružnice slov. planin. društva občni zbor. Eno najvažnejših društev slovenskih je brez dvoma planinsko društvo. Niti deset let še ne deluje, pa vendar se lahko s ponosom ozira nazaj v preteklost; kajti ono je naše planine, kjer bi se šopiril rad oholi tujec, takorekoč vzelo v svojo posest in njim dalo slovenski značaj. Ni danes moj namen opisovati uspešno in neumorno delovanje tega društva, ker lahko cenjeni čitatelj več o važnosti tega društva čita v letošnjem koledarju Mohorjeve družbe, pač naj poročam o občnem zboru močne veje planinskega društva: »Savinske podružnice«. Prvotno je bilo namenjeno, imeti občni zbor na svečnico, pa ker je tisti dan grozno snežilo in metlo, se je občni zbor preložil na nedeljo, dne 10. t. m. Ta dan smo se zbrali na Ljubnem, prijaznem trgu ob čisti Savinji v gostilni g. Petka. Udeležencev sicer ni bilo veliko število, pa ti, kateri so prišli, bili so vneti turisti, ali pa najiskrenejši prijatelji planinstva. Iz Luč, Gornjegrada, Sv. Frančiška, Okonine itd. prispeli so vključ v veliku snegu in se pridružili vrlim Ljubencem. Zastopani so bili skoraj vsi stanovi in vsi so si podajali roke v znak enakega mišljenja — saj v ljubezni do naših prekrasnih planin. Tudi lepo število dam je bilo v naši družini v dokaz, da se tudi te zavedajo važnosti planinstva. — Promet v naših kočah, kakor v planinah vobče, se je povzdignil. Letos namerava podružnica povekšati Kocbekovo koč, ker je postala premajhna. Zlasti v tistih dneh, ko se bere sv. maša v jubilejni kapelici, ni možno sprejeti vse turiste in romarje. — Blagajnikovo poročilo kaže dohodkov 3177-96 K in 3171-39 K stroškov; torej preostanka 6-57 K. Čista imovina 9840-17 K. Pregledal se je na to še proračun za 1901 v skupni svoti 1950 K. Na predlog g. Budna izrekla se je soglasno odboru zlasti pa načelniku, ki je ob enem blagajnik, in

tajniku zahvala in priznanje za neumorno in nesebično delovanje. Nato se je unel živahen razgovor o cestnih zadevah. Posebno se je omenjalo cestnih zvez s Kranjsko (Luče-Podvolovlek-Kamnik) in Koroško (Solčava-Logarjeva dolina-Železna kaplja.) Razpravljalo se je tudi o cesti Ljubno-Luča in je marsikaj pojasnil načelnik okrajnega zastopa gospod Šarb. No, pa to so bolj zadeve lokalnega pomena, zato bodi samo omenjeno. Po oficijelnem delu zborovanja smo še precej časa posedeli v družbi in marsikatera napitnica se je glasila. Napivalo se je damam, vrlim Ljubencem, ki vsakega turista gostoljubno sprejmejo in mu rade volje pomagajo, če je treba itd. — Konečno naj zakličemo vsem tistim, katerim je res mar za vsestranski napredek naroda, naj ne odlagajo s pristopom »Savinski podružnici S. P. D.«, — ker društvo, kakor tudi podružnica stoji nad strankami, ter deluje le v označenem smotru ne glede na levo ne na desno. Letnina znaša 3 gld., zato pa dobiva vsak član vrlo urejevan časnik »Planinski Vestnik« kot letno darilo, Vstopnina 1 gld.

Cerkvene zadeve.

Sveto leto ali jubilej.

Sveto leto ali jubilej je oni sveti čas, v katerem ponuja sv. katoliška cerkev svojim vernikom priliko, da morejo na posebni svečani način zadobiti popolne odpustke. Razlikujemo veliki ali navadni jubilej in mali ali izvanredni jubilej. Prvi traja celo leto od svetega večera jednega do svetega večera drugega leta, najprej v Rimu, prihodnjega leta pa po celi katoliški cerkvi, pravilno vsakih 25 let. Mali jubilej pa se navadno obhaja pri izvanrednih dogodkih za krajši čas, včasih za vse krščanstvo, včasih pa tudi za posamezne pokrajine. Navadno sveto leto je bilo lanskega leta v Rimu, kamor so hodili od vseh strani sveta romarji. Letošnjega leta pa se morejo v prvi polovici leta popolni odpustki dobiti tudi izven Rima v vsaki župnijski cerkvi, zato pa, dragi čitatelji, vam hočem nekoliko popisati tem potom sveto leto.

Jubilej v stari zavezi.

Po Mojzesovi postavi (III. Moj. 25, 1—7.) je Bog zapovedal judovskemu ljudstvu obhajati vsako sedmo leto, tako imenovano sobotno leto, katero jih je spominjalo, da je Bogu vse posvečeno. Ali bolj na slovesni način pa so morali obhajati po božjem povelju vsako petdeseto leto svoj jubilej. Ime tega leta je od trobent, ki so tedaj pele ob začetku leta; dolgo in zategnjeno trobentanje se imenuje po hebrejsko »jobel«. Zaradi trobentanja so imenovali celo leto »jobel«. Kar imenujemo mi po latinski obliki jubilej. To leto je bilo jako imenitno za Izraelce. Tedaj je postal prost suženj, če je bil izraelskega rodu. Kdor je prodal njivo, ali če je levit prodal svojo hišo in je ni odkupil pred jubilejem, ob jubileju jo je dobil nazaj, ako je ni morebiti posvetil Bogu, ker taka se ni mogla vrniti. Sveda so tako nehali v jubileju tudi dolгови, katere so imeli na svojih hišah ali njivah. Tako se je res vse pomirilo in prenovilo, to je bilo leto splošnega odpusčanja. Kdor je pri Izraelcih kupil kaj polja, ni kupil v popolno last, ampak samo za užitek do jubileja. Tega leta niso smeli ne sejati ne žeti, kar samo ob sebi je rastlo na njivi; tudi prvin trgatve niso smeli nabirati zaradi posvečenja jubileja, temveč če so kaj darovali, so morali takoj pojesti. S popolno pravico bilo je to leto leto veselja in radosti, katerega se je vsakdo veselil, kdor je je le včakal.

Sedaj veste, dragi čitatelji, odkod se izvaja ta beseda jubilej ali jubilejsko leto, katero mi krajše in lepše imenujemo »sveto leto«. Sedaj pa mi je potrebno pojasniti z nekolikimi besedami, kako je prišlo do tega,

da se je v obče vpeljal v novem veku jubilej ali sveto leto, ker se za gotovo ve, da ni bilo nobenega sledu o kakem jubileju vsaj do leta 1300. O tem, kako se je vpeljal jubilej v katoliški cerkvi, zabilježili so nam zgodovinarji, o čemur bom v sledečem odlomku pripovedoval.

(Dalje sledi.)

Gospodarske stvari.

O obrezovanji trt.

Prvo delo, katerega se bode vinogradnik lotil, ko bode v vinogradih sneg skopnel, bode pač obrezovanje trt. Najprej se lotimo obrezovanja trt, katere so bile v roki na suho cepljene, torej v trtnici izgojene, ter iz te v vinograd presajene. Potem se bomo zmednili pa o obrezovanji trt, katere so bile na stalnem mestu visoko na zeleno cepljene, katere treba toraj zagrubati.

Na suho v roki cepljene ter v trtnici izgojene trte kaže v vinogradu takole obrezovati. Takrat ko se jih zasaja, pusti naj se vsaki le jeden čisto kratki palček le jednega očesa. Ne pušča naj jim pa nikdo kar po tri, štiri očesa, kar se prav rado zgodi. Že celo naj jih pa ne sadi nihče kar nič obrezane, kar se žal tudi sem ter tje najde.

V drugem letu rašče v vinogradu, obreži vsako trto le na jeden palček dveh očes, ne pa na več. Dva očesa zadostujeta, ker trtica tako iz tako zvanih spečih očes v znojzu palčka tudi še več pognankov zažene. Ko so pognanki že dobro ped dolgi postali, poveži dva ali k večem tri najmočnejše h kolu, vse druge odmandaj.

V tretjem letu rašče v vinogradu obreži vsako trto na dva palčka, vsak naj ima po dve očesi. To brez spečih. Ako bi pa kaka trta le eno mladiko na sebi imela, kar je tudi mogoče, potem obreži jo pa le na jeden palček, pa temu pusti tri, da tudi, ako je mladika prav močna, štiri očesa. Ko postanejo iz očes pognali pognanki dobro ped dolgi, poveži najmočnejše štiri h kolu, vse ostale pa odstrani, omandaj. V četrtem letu rašče obreži vsako trto na en sam kratek napnenček (šparonček) petih, k večem šestih očes. Tega pa poveži naravnost kviško ob kolu, ne pa na kako stran sključeno.

Tako obrezano ter povezeno trto imenujemo po vipavsko prevezavka. Namen prevezavke je dvojen. Prvič da se trto od tal dvigne, drugič da se jo v prvič za roditev obreže. Prerezavke imajo že vse roditi. Ko prerezavke dobro ped dolge pognanke zaženejo, poveži tri ali štiri najvišje ter najmočnejše h kolu, nižje pa nad tretjim listom, rastečim nad najvišjem zarodom, kar odščeni, toraj okrajšaj. Ako pa nima kak nizko rasteč pognank nič zaroda, odmandaj ga kar proč.

V petem letu obreži trte v prvič tako, kakor jih kaže potem leto za letom obrezovati. Toraj obreži jih kakor pravimo v prvič na stalno vsakoletno režno, pri kateri zadobi vsaka na vrhu iz najmočnejše mladike napnec (šparon) osmih do desetih očes, nižje nekoliko pod tem, pa pale treh očes. Palca ne puščaj nikoli nad napnencem, ampak vedno pod tem.

Trti ne puščaj tudi nikoli tako zvanega »pijančka« to je, pod palcem ne puščaj še en čisto kratek palček le enega očesa. Čemu nek pijančke puščati, ko je trta z napnencem in palcem treh očes že čisto dovolj obložena, in ko je še čisto nizka. Pijančke se napravlja opravičeno pri starih, v deblih že previsokih trtah, da se je z njih pomočjo v deblih skrajša, zniža, ne pa pri še čisto mladih.

V šestem letu odvrši lanski napnec popolnoma proč, iz treh mladik na palcu pa napravi nov pale le treh očes in nov napnec

osem do deset očes. Tretjo mladiko pa odreži. In tako obrezuj potem trte leto za letom naprej, dokler zamorejo toliko obkladanje prenašati. Kadar opešajo, obreži jih na en sam pale štirih očes, in posebno jim pa dobro zagnoji. Dobro zagnojene trte obrezuj pa potem zopet naprej lelo za letom, na pale in napnenc.

Na stalnem mestu visoko na zeleno cepjeno ter zagrubano trto obrezuj pa takole: Pri zagrubanju pusti vsaki grubanici, ako je cepičeva mladika močna, pale treh, k večem štirih očes, nikoli pa kar cel napnenc, kar se tako rado dela. Ako pa je cepičeva mladika slabotna, pusti vsaki grubanici palček

le dveh očes. V sledečem letu napravi pre-rezavke, in zopet v sledečem, obreži pa grubanice vprvič na stalno, to je na en pale treh, in jeden napnenc osem do deset očes. Ako se tako cepljenje trte obrezuje, kakor smo tukaj popisali, ni se bati, da bi pre-zgodaj rasti ter roditi nehale. Ravnotako se pa tudi ni bati, da bi trte pri taki obrezatvi premalo obložene bile, ter da bi zaradi tega znabiti rapaste postale. Višje kakor en meter naj pa nihče svojim trtam debel ne izgoji. Ako pa trta v preteku gotovega števila let v deblu to visokost preseže, onda pusti na deblu »pijančka«. V drugem letu po tem, ko si ga pustil, pa šele trto nad njim odreži, iz

mladik na pijančku pa napravi pale, napravi napnenc. Kar nedopustno bi bilo, ako bi se v novih vinogradih tako visoke trte imelo, kakoršne so bile v starih. »D. N.«

Foulard-svila 65 kr. do 3 gld. 35 kr. meter za bluže in celo obleko, kakor tudi Hennebergova svila črna, bela in barvana od 65 kr. do 14 gld. 65 kr. m. Pošilja se vsakemu poštine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pisemska poština v Švico je podvojena. G. Henneberg, tovarna z svilo (c. kr. dvorni zalagatelj) Zürich. 37 17—1

Loterijske številke.

Trst 23. februar. 1901. 40, 20, 12, 35, 27
Linc » » » 3, 60, 33, 27, 37

Odda se

lanski letnik »Slov. Gosp.« in »Mira«, dotična pisma na upravnništvo tega lista.

Nova hiša

s tremi stanovanji in zemljiščem je pod ugodnimi pogoji na prodaj ptujska steza Thesen št. 163. 114 1—1

Več vozov

(baruč, koles in večji voz za 6 oseb) je po jako nizki ceni prodati. Povpraša naj se v trgovini s papirjem g. I. Peteršiča v Ptuiju v Plojevi hiši. 112 2—1

Odvetniška pisarna dr. Jerneja Glančnika je od dne 1. marcija t. l. naprej v Kolaričevij hiši nasproti novemu sodnijskemu poslopiju, Gerichtshofgasse 16, v prvem nadstropji. 113 1—1

Najboljše seme pravega Kašelskega zelja,

katero naredi lepe trde glave in rodi v vsaki zemlji — prodaje 30 gr. za 1 K. Ig. Mercina, posestnik v zg. Kašlji p. Zalog pri Ljubljani. 72 8—4

Pozor!

Čisto deteljno seme brez grinte (Pohorska detelja) prodaja Martin Zuderman, trgovec v Sp. Hočah pri Mariboru. 108 2—1

Mlada drevesca

prodaja Valentin Porenta v Pevnu pri Škofjiloki. Hruške čez 2 m visoke, lepe, komad 70 h, 2 m ali malo manj 50 „ Jabolka čez 2 m 60 „ 2 m ali malo manj 40 „ Vse na postajo Škofjaloka postavljeno. Manj kot 10 komadov se ne pošilja.

100.000 komadov visokostebelnih sadnih dreves:

jabolke, hruške, češnje, slive, breskve itd. komad od 60 vin., 100 komadov od 40 K naprej; 100.000 komadov močnih visokostebelnih, lepotnih in drevorednih dreves: ahacije, divje kostanje, kristusovo trnje, jesene, jerebice, javore, topole itd. komad od 60 v, 100 komadov od 50 K naprej; lepoto grmovje 30 lepo cvetočih vrst, 100 komadov 16 K; šilovje domače in tuje čez 70 vrst, ki vse druge prekosijo. — Ilustrovan in obširen popis na zahčevanje frankirano. 110 3—1

Grajsčina Csendlak, pošta Frankoz pri Radgoni.

Oklic (edict).

Opr. št. A 6/I
20

C. kr. okrajno sodišče na Vranskem I. naznanja: Dne 11. marcija 1901 in naslednje dni, začeni ob 9. uri dopoldne se bodo v farovžu v Braslovčah po prostovoljni dražbi prodajale v zapuščino po rajnem župniku in dekanu v Braslovčah

gosp. Matiji Stoklas

spadajoče premičnine, kakor: konji, goveja živina, svinje, vino, sadni most, različna hišna oprava, zaloga krme, slame, žita itd.

K tej dražbi se kupovalci vabijo s pristavkom, da se bodo te premičnine oddale le za ali nadcenitveno vrednostjo in le proti plačilu v gotovem, ter da se bo najprej vršila dražba živine in gospodarske oprave.

C. kr. okrajna sodnja na Vranskem oddelek I, dne 25. februvarja 1901. 116 2—1

Gospodom cerkvenikom priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru nastopno knjigo za porabljanje o postnem času:

Obrednik za cerkvenike

ali

natančen pouk za cerkvene službenike.

Spisal Jernej Voh, nadžupnik Konjiški.

Drugi popravljeni tatis, 160 strani.

Velja 80 h., po pošti 86 h. Tudi v znamkah.

V a b i l o

občnemu zboru Posojilnice v Vitanji,

ki se bode vršil

dne 13. marca 1901 ob 2. uri popoldne.

V spored:

1. Poročilo načelstva; 109 1—1
2. Poročilo nadzornika;
3. Razdelitev čistega dobička;
4. Volitev načelnika, štirih odbornikov računskega pregledovalca in njegovega namestnika;
5. Predlogi.

Ako se ob 2. uri ne zbere postavno število udov, se bode vršil ob 3. uri drugi občni zbor, pri katerem bode veljavno sklepalo vsakršno število udov.

Načelstvo.

VABILO.

Posojilnica za slovenjegraški okraj

v Št. Ilju pod Turjakom

ima svoj

prvi redni občni zbor

v ponedeljek, dne 4. sušca ob 2. uri popoldne v posojilničnem prostoru.

Na dnevnem redu je:

1. Poročilo načelstva; 115 1—1
2. Odobrenje letnega računa;
3. Sprememba pravil.

Načelstvo.

Živinski in konjski sejem v Račah.

V tem letu bo živinski in konjski sejem na dan 4. marca. — Ker se mnogo živine pričakuje, se kupci uljudno vabijo v velikem številu priti.

Občinski urad Rače. 105 1—1

Posojilnica v Makolah.

Stanje (bilanca).

Imetje (aktiva)

Zavezanosti (pasiva)

Predmet	K	h	Predmet	K	h
1. Posojila	427.651	92	1. Deleži: 2102 à 2 K	4.204	—
2. Zaostale obresti	3.020	55	2. Delnina za l. 1900	23	—
3. Naloženi denar:			3. Hranilne vloge	460.230	29
a) v posojilnicah	77.470	65	4. Pripisane obresti		
b) v poštini hran.	4.365	24	obresti	18.340	64
4. Deleži	202	—	5. Predplačane obresti posojil	4.422	40
5. Delnina	20	—	6. Posebna zaloga	29.661	22
6. Državni papirji	2.720	—	7. Splošna zaloga	16.354	16
7. Prehodni zneski	765	91	8. Čisti dobiček	2.132	19
8. Inventar	549	54			
9. Nerabljen tiskov.	88	80			
10. Gotovina koncem l.	18.513	29			
	535.367	90		535.367	90

Posojilnica v Makolah, dne 31. januarja 1901.

103 2—2

Načelnstvo.

Rudeč

zavoj z belim trakom!

Ste uže kedaj poskusili pravo Oelzovo-kavo? Ako še ne, potem ne mudite se, ker ravno ta kava je najboljša primes k bobovi kavi. Samo paziti morate, na to Vas posebno opozarjamo, da je vsak zavoj rudeč z belim trakom.

Dobiva se v špecerijskih trgovinah!

Bratje Ölz.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London SW.

Na potovanju naj se vselej

A. Thierry-jev balzam

seajo vzame, da je za vse slučaje to navadno in vendar najbolj zanesljivo, za vnanje in notranje bolečine najboljše zdravilo, pri roki. Pristen samo tedaj, ako je z zeleno nunsko varstveno znamko in z klobučkovim zatvorom z vtisnjeno tvrdko „Allein echt“ previden. ● Prodaja se v vseh lekarnah. ● S pošto frankirano 12 majhnih ali 6 velikih steklenic 4 K, Jedno steklenico za poskus z prospektom in imenikom prodajalnic vseh dežel sveta razpošilja proti nakaznici po 1 K 20 v lekarničarja A. Thierryja tovarna v Pregradi pri Rogaški Slatini. 17 25—8

Zgodaj zrel, najplodovitnejši, najkusknejši in najlepši krompir sveta je takozvani

„Kipfel-Victor“

rumene barve, podolgovate oblike, in zori že meseca junija. V vsakem oziru je dozda neprekosljiv. Prodajam dokler je v zalogi 100 kg za 24 K, 50 kg za 13 K, 10 kg za 3 K in 5 kg za 2 K. Tudi oddajam druge bolj pozne, lepe in rumene vrste krompirja za primerno nizko ceno.

Ceniki zastoj in frankirano Adolf Bernard, rejna in poskušna postaja za nove raznovrstnosti krompirja iz cvetnega sadu v Slany na Češkem.

111 1—1

nega sadu v Slany na Češkem.

Za sveti postni čas najbolj primerna molitvena knjiga

Marija žalostna Mati Božja

Spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku.

VI. natis.

Obsega pouk o češčenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij.

Vezana v polusnje 1 K 20 h., v usnje z zlato obrezo 1 K 40 h.

po pošti 20 kr. več.

Znesek se lahko pošlje v poštinih znamkah ali po poštini nakaznici.

Redka priložnost

k dobri kupčiji!

Lepo posestvo, zelo ugodno za vsako obrt, okoli eno uro hoda od glavnega trga v Mariboru, na razpotju jedne okrajne in dveh občinskih cest, v bližini cerkve, se prostovoljno proda. Obstoja iz hiše, velikega vrta za zelenjavo, sadonosnika s pašo in okoli 2³/₄ orala njiv, ki so posebnost za zidanje pripravne. Kraj ima dvorazredno solo in ker je v bližini več vasi, brez gostilne in trgovine, se ustanovi lahko večja trgovina.

Natančnejše pove: A. Kaschmann, Maribor, Reiserstrasse št. 23. 106 1—1

BILANCA

Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj, registrovane zadruge z neomejeno zavezo

Aktiva (Imetje).

za XVII. upravno leto 1900.

Pasiva (Dolgovi).

		K	h	K	h			K	h	K	h
1	Račun inventarja:					1	Račun deležev:				
	Stanje pisarniškega inventarja dne 31. decembra 1900			123	20		Stanje glavnih deležev dne 31. decembra 1900	3.800	—		
2	„ posojil:						Stanje oprav. deležev dne 31. decembra 1900	93.436	60	97.236	60
3	„ naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:			1,559.615	63	2	„ hranilnih vlog:				
	Stanje dne 31. decembra 1900			202.061	84		Stanje hranilnih vlog s kapitaliziranimi obrestmi vred dne 31. decemb. 1900			1,615.040	40
4	„ poštne hranilnice:			4.909	54	3	„ obresti:				
5	„ nerabljenih knjižic:			609	68		za leto 1901 predplačane obresti od posojil	14.450	78		
6	„ obresti od posojil:			11.397	45		Stanje nevzdiganih obresti od glavnih deležev dne 31. decembra 1900	270	—	14.720	78
7	„ splošne rezerve:					4	„ splošne rezerve:				
	Stanje splošne rezerve naložene na hranilno knjižico št. 9981 dne 31. decembra 1900			30.665	70	5	„ posebne rezerve za slučajne zgube:			170.802	12
8	„ hiš:					6	„ pokojninskega zaklada za uradnike:			12.311	42
	I. Hiša vl. št. 346 d. o. Ptuj:					7	„ zgube in dobička:			11.135	63
	Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1900	92.217	61				Cisti dobiček l. 1900				
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. decembra 1900	1.392	80	93.610	41						
	II. Hiša vl. št. 52 d. o. Ptuj:										
	Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1900	12.488	44								
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. decembra 1900	241	50	12.729	94						
	III. Hiša vl. št. 169 d. o. Ptuj:										
	Stanje izdatkov za polovico hiše do konca decembra 1900			1.526	80						
9	„ blagajne:			34.914	46						
	Gotovina dne 31. decembra 1900										
				1,952.164	65					1,952.164	65

V Ptuj, dne 31. decembra 1900.

96 3—2

Ravnateljstvo.